

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/257/2020
Identifikačné číslo spisu:	6618200091
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6618200091.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu I.. B. I., bytom v O. D., T. X, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Bračokovou, so sídlom v Lučenci, Martina Rázusa 29, proti žalovanému I. I., bytom vo V., L. D. XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou JUDr. Erika GOLSKÁ advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Lučenci, T. G. Masaryka 7, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 8 C 1/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. februára 2020 sp. zn. 17 Co 34/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 14. novembra 2018 č. k. 8 C 1/2018 - 79 vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť vypratať byt a podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach špecifikovaných vo výrokovej časti, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na článok 2 a 5 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 126, § 665 ods. 1, § 685 ods. 2, § 686, § 714, § 719 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 16 ods. 1 veta prvá zákona č. 182/1993 Zb. Súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Uviedol, že žalobca sa domáhal ochrany vlastníckeho práva v súlade s ustanovením § 126 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalovaný do jeho práv bezdôvodne zasahuje a bezdôvodne zadržáva vec v jeho vlastníctve. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nájomný vzťah k bytu a členstvo v družstve vzniklo žalobcovi uzavretím nájomnej zmluvy z 31. augusta 1992 a zanikli výpoveďou z nájmu bytu a vylúčením žalobcu z členstva v družstve, pričom žalovaný býval v družstevnom byte bez právneho dôvodu. Podľa názoru súdu prvej inštancie listina označená ako dodatok z 28. novembra 2014 je platná, vyvolala účinky sledované zmluvnými stranami, t. j. na jej základe sa stal žalobca znovu nájomcom bytu aj členom družstva v súlade s ustanovením § 685 ods. 2 OZ. V súvislosti

s námietkou žalovaného týkajúcou sa platnosti právneho úkonu - zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo 17. decembra 2014, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom pod V 3700/14 dňa 29. decembra 2014, súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu. Žalovaný nielenže nebol zmluvnou stranou tejto zmluvy, ale v čase jej uzavretia užíval družstevný byt bez právneho dôvodu. Napokon súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaný, ktorý sám v roku 1992 obchádzal zákon tým, že sa nasťahoval do družstevného bytu bez akéhokoľvek právneho vzťahu s bytovým družstvom, stal sa podnájomcom tohto bytu bez súhlasu prenajímateľa stavebného bytového družstva, chcel v konaní, aby bola poskytnutá ochrana jeho zjavnému zneužitiu práva proti právu vlastníka nehnuteľnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval súd prvej inštancie žalobu žalobcu za dôvodnú. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie žalobca.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 19. februára 2020 sp. zn. 17 Co 34/2019 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku o vyhovení žalobe zmenil (§ 388 CSP) tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu. Vo výroku II. uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa v prvom rade mal ako predbežnou zaoberať otázkou, či ten, kto sa domáha vypratania bytu, je aktívne vecne legitimovaný v spore, t. j. z hmotného práva mu vyplýva oprávnenie požadovať vypratanie bytu, je nositeľom hmotného práva na to ho oprávňujúceho. Súd prvej inštancie správne poukázal na § 126 OZ, z ktorého vyplýva právo vlastníka na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje, najmä jeho právo domáhať sa vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Teda vlastník môže požadovať vydanie veci, v tomto prípade vypratanie bytu od neoprávneného držiteľa. Len pri určovacích žalobách (podľa nového právneho stavu aj to nie pri všetkých) sa vyžaduje (naliehavý) právny záujem na požadovanom určení. Odvolací súd dospel k záveru, že v rámci konania mal súd prvej inštancie vyriešiť otázku vlastníckeho práva ako významnú pre rozhodnutie o veci samej v zmysle § 194 ods. 1 CSP. Právo vyplývajúce z hmotného práva možno súdnym rozhodnutím priznať len osobe, ktorej prináleží. Až následne po osvedčení aktívnej vecnej legitimácie žalobcu sa mohol súd prvej inštancie zaoberať otázkami, či žalovaný užíva byt bez právneho dôvodu, hodnotiť jeho správanie a konanie vzhľadom na okolnosti vzniku pôvodného nájomného vzťahu v roku 1992. Odvolací súd uviedol, že rozhodujúcou pre právne posúdenie veci bola teda otázka vlastníckeho práva žalobcu k bytu, ktorého vypratanie požaduje. Odvolací súd dospel k záveru, že zaniknutý nájomný právny vzťah nemožno obnoviť. Je právne bezvýznamné, či bolo nútené vykonané rozhodnutie o vyprataní bytu, či uplynula premľacia doba na nútený výkon rozhodnutia, nakoľko (judikované) právo na vypratanie bytu vzniká až ako dôsledok zániku nájomného vzťahu. Medzi stranami sporu nebolo ani sporné, že nájomný vzťah vzniknutý na základe nájomnej zmluvy z roku 1992 zanikol uplynutím výpovednej lehoty na základe výpovede v roku 2002, ktorej platnosť nikto nespochybňoval, resp. sa jej neplatnosti nedovoľal v zákonom stanovenej lehote. Odvolací súd mal za nepochybné, že nájomný vzťah s určitosťou zanikol v roku 2002, pričom listina z 28. novembra 2014 (č. l. 4 spisu) označená ako dodatok k nájomnej zmluve z 31. augusta 1992 nebola spôsobilá obnoviť zaniknutý nájomný vzťah. Ani jej posudzovanie zo strany žalobcu podľa obsahu ako dohody o urovnaní podľa § 585 OZ nie je namieste. Podľa názoru odvolacieho súdu tak listinou označenou ako dodatok napriek odkazu na nájomnú zmluvu z roku 1992 nedošlo k obnoveniu už zaniknutého nájomného vzťahu. Odvolací súd bol ďalej toho názoru, že listinu z 28. novembra 2014 nemožno podľa obsahu vyhodnotiť ani ako platnú novú nájomnú zmluvu. Odvolací súd ďalej uviedol, že pokiaľ sa súd prvej inštancie odvolával na to, že nájomná zmluva mohla vzniknúť aj ústne, resp. konkludentne a v takom prípade o jej obsahu svedčí zápisnica, osobitná zápisnica o inom obsahu nájomnej zmluvy ako v „dodatku“ v konaní predložená nebola, taktiež ani rozhodnutie bytového družstva o pridelení bytu. Aj keď § 685 ods. 2 OZ stanovuje, že nájomnú zmluvu o nájme družstevného bytu možno uzavrieť za podmienok upravených v stanovách bytového družstva, toto ustanovenie treba vykladať v súvislosti s ostatnými ustanoveniami OZ o nájme bytu, t. j. aj zmluva o nájme družstevného bytu musí obsahovať obligatórne náležitosti zmluvy o nájme bytu stanovené v § 685 ods. 1 a § 686 OZ. Navyše ako správne konštatoval žalovaný, právo na uzavretie nájomnej zmluvy k družstevnému bytu má člen družstva a v konaní neboli predložené dôkazy o

opätovnom vzniku členstva žalobcu. Odvolací súd poukázal na § 227 ods. 2 písm. b/ až d/ ods. 4 a ods. 5 Obchodného zákonníka platného v čase uzavretia „dodatku“. Odvolací súd uviedol, že v konaní neboli predložené dôkazy o vzniku členstva, napr. prihláškou, zmluvou o prevode práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve, dokladom o zaplatení vstupného vkladu a pod. Samotná nájomná zmluva, aj keby bola platná, nie je zákonom stanoveným dôvodom vzniku členstva v bytovom družstve. Odvolací súd konštatoval, že vzhľadom na uvedené v konaní nebolo preukázané, že žalobca sa skutočne stal opätovne v roku 2014 členom bytového družstva, ani platné uzavretie nájomnej zmluvy a preto družstvo nemohlo v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. platne previesť byt na niekoho iného ako nájomcu (s výnimkou spoluvlastníka bytového domu, pričom v konaní nebolo tvrdené ani preukazované spoluvlastnícke právo žalobcu k bytovému domu), nakoľko žalobca v čase následného uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu v decembri 2014 nájomcom bytu nebol. Zmluva o prevode vlastníctva bytu je preto neplatná v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. Odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 96/95 publikovaného v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 39/1998, podľa ktorého: „absolútna neplatnosť právneho úkonu (negotium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege) a hľadá sa naň, ako by nebol urobený; táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením (rehabilitáciou) a nemôže konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nepôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.“ Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku vo veci samej zmenil a žalobu ako nedôvodnú pre absenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobcu zamietol. Odvolací súd skonštatoval, že vzhľadom na vyššie uvedené pre právne posúdenie veci nebolo rozhodujúce hodnotenie vyjadrenia bytového družstva predloženého na pojednávaní 19. septembra 2018, ani hodnotenie konania žalovaného a jeho motivácie nájomnú zmluvu v roku 1992 neuzavrieť, či zaobranie sa otázkou, či postavenie žalovaného bolo obdobné postaveniu nájomcu. Odvolací súd sa zároveň vysporiadal s námietkou žalovaného o porušení zákonnej a sudcovskej koncentrácie konania, ktorú nepovažoval za dôvodnú. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že súhlasí s právnym názorom oboch strán sporu potiaľ, že okresný úrad, odbor katastrálny nemôže osobitne rozhodnúť o platnosti príloh návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. To napokon nemôže ani súd v konaní o vypratanie nehnuteľnosti. Avšak rovnako ako súd v konaní o vypratanie bytu, aj jemu prináleží pri rozhodovaní o návrhu na vklad ako predbežnú skúmať otázku platnosti nadobúdacieho titulu vlastníckeho práva, preto bolo podstatné predložiť mu ako prílohu návrhu na vklad spolu so zmluvou o prevode vlastníctva bytu aj listinu z 28. novembra 2014, nielen nájomnú zmluvu z 31. augusta 1992. Existenciu nájomného vzťahu je nevyhnutné správne orgánu na úseku katastra preukazovať, pretože je zákonnou podmienkou platnosti zmluvy o prevode vlastníctva k bytu v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. Kompetencia daného správneho orgánu skúmať platnosť zmlúv vyplýva z § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon). Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Daná kompetencia bola správne orgánu zverená okrem iného práve preto, aby sa predchádzalo súdnym sporom, pričom má preventívny charakter. Bez predloženia výpovede z nájmu týkajúcej sa nájomnej zmluvy z roku 1992, prípadne rozsudku súdu o povinnosti žalobcu vypratať byt a bez predloženia „dodatku“ z roku 2014 sa nemal ako správny orgán dozvedieť o okolnostiach rozhodujúcich pre zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Dovolateľ v prvom rade namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). V tejto súvislosti v podanom dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je predčasné a bez akéhokoľvek doplneného dokazovania žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. Odvolací súd vychádzal iba z tvrdení žalovaného, pričom nebol priložený kompletný spis Okresného úradu Lučenec, katastrálny odbor, týkajúci sa vkladového konania, v ktorom žalobca nadobudol predmetný byt. Odvolací súd ani nepovažoval za potrebné zisťovať dôkazy týkajúce sa obnovy členstva v prospech žalobcu a s tým spojené všetky náležitosti

týkajúce sa obnovy členstva žalobcu v SBD a zisťovanie existencie novej nájomnej zmluvy, ktorá nebola prílohou katastrálneho konania. Súd prvej inštancie vychádzal pri posúdení aktívnej vecnej legitímácie žalobcu ako vlastníka bytu, pričom vlastníctvo žalobcu ani spochybnené nebolo. Bolo potrebné, aby odvolací súd doplnil dokazovanie alebo vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie za účelom dokazovania. Mal za to, že vada zmätočnosti spočíva v hodnotení vykonaných dôkazov. Dovolateľ ďalej uviedol, že pochybením v zmysle uvedeného konania došlo aj k porušeniu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, keď rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Zároveň predložil dovolaciemu súdu dôkazy, pričom uviedol, že ide o skutočnosti a dôkazy na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť.

5. Žalobca v následnom podaní zotrval na podanom dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobca, v neprospech ktorého bolo rozhodnuté, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

8. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

9. 1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v

dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolateľ v prvom rade vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Dovolateľ namietal, že procesným postupom súdov nižšej inštancie došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Žalobca v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP súdom nižšej inštancie vytýkal nedostatky v zistenom skutkovom stave, v potrebe doplnenia dokazovania a v nesprávnom hodnotení dôkazov.

14.1. Dovolací súd uvádza, že nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je dovolacia námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

14.2. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd mal v danej veci doplniť dokazovanie. Treba dodať, že podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje výhradne odvolací súd. V danom spore existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2, 3 CSP). Neopodstatnená je preto aj v tejto súvislosti námietka žalobcu, že postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

14.3. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu, sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj aj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prednáwanej veci nezistil.

14.4. Pokiaľ žalobca pripojil k dovolaniu kópie listín, z ktorých odvodzuje, že je vlastníkom bytu (a je aktívne vecne legitimovaným subjektom), dovolací súd poznamenáva, že tieto predkladá až v dovolacom

konaní. Dovolacie konanie má ale preskúmovaciu povahu. Z tejto povahy činnosti dovolacieho súdu vyplýva, že skutkový základ veci zistený súdom prvého stupňa, prípadne odvolacím súdom, nemôže byť v dovolacom konaní rozširovaný. To znamená, že správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (vrátane správnosti právnych záverov) nemožno posudzovať s prihliadnutím na nové skutočnosti, ktoré nemohol odvolací súd brať do úvahy, lebo nevyplyvali z prednesov strán. V súlade s § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Vychádzajúc z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku dovolací súd konštatuje, že tzv. novoty nie sú v zásade v dovolacom konaní prípustné, pretože dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt. Podľa § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a preto skutkovým podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu môžu byť len tie skutočnosti a dôkazy, ktoré strany uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom, a to v takom rozsahu, ako sú uvedené v súdnom spise alebo v odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií (k tomu pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1413).

15. Pokiaľ žalobca zároveň v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietal nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie v otázke aktívnej vecnej legitímácie, dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

17. Žalobca ďalej namietal, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, bez bližšej konkretizácie. K tomuto uplatnenému dovolaciemu dôvodu dovolací súd uvádza nasledovné:

18. Dovolací súd v tejto časti poukazuje na body 9., 9.1. a 10. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

19. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

20. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací

prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382). Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

21. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, musí to v dovolaní nielen tvrdiť, ale musí aj vymedziť právnu otázku relevantnú podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, je okrem vymedzenia relevantnej právnej otázky tiež povinný uviesť, ako je dovolacím súdom rozhodovaná a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd pri jej posudzovaní buď odklonil, alebo označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých táto otázka bola riešená odlišne, pretože ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

22. Z obsahu dovolania žalobcu odôvodneného dovolacími dôvodmi v zmysle § 421 ods. 1 CSP (bez uvedenia konkrétneho písma daného ustanovenia) je zjavné, že žalobca (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizoval vôbec právnu otázku, na riešení ktorej podľa jeho názoru odvolací súd založil svoje nesprávne rozhodnutie, ani nevysvetlil potrebu, aby dovolací súd takúto otázku vyriešil. Dovolateľ nešpecifikoval právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), ani neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutia, stanoviská, judikáty najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu), z ktorých by vyplýval záver, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ani že predmetná právna otázka je rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Dovolateľ polemizoval so závermi odvolacieho súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní s poukazom na neúplne zistenie skutkového stavu, proces dokazovania a hodnotenie dôkazov súdom, pričom ale žiadnu konkrétnu právnu otázku v dovolaní nevymedzil. Dovolateľ tak v dovolaní vyjadril len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu, takýto nesúhlas však sám o sebe nie je spôsobilý založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Rovnako tiež odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci spočívajúcom v spochybňovaní správnosti a úplnosti skutkových zistení, procese dokazovania a vyhodnotenia dôkazov súdom nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

23. Rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa ustálila v závere, že samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

24. Keďže dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

25. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.